Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0285

Inštitucionálne aspekty správy o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti (Draghiho správa)

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2025 o inštitucionálnych aspektoch správy o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti (Draghiho správa) (2025/2013(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na správu Maria Draghiho z 9. septembra 2024 s názvom Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti (Draghiho správa),

– so zreteľom na prejav Maria Draghiho pri prezentácii svojej správy Európskemu parlamentu 17. septembra 2024,

– so zreteľom na správu Enrica Lettu zo 17. apríla 2024 s názvom Oveľa viac než len trh (Lettova správa),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. januára 2025 s názvom Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ (COM(2025)0030),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 11. februára 2025 s názvom Na ceste k budúcemu viacročnému finančnému rámcu (COM(2025)0046),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. marca 2025 s názvom Únia úspor a investícií – Stratégia na podporu bohatstva občanov a hospodárskej konkurencieschopnosti v EÚ (COM(2025)0124),

– so zreteľom na správu Sauliho Niinistöa z 30. októbra 2024 s názvom Spoločne bezpečnejší: posilnenie európskej civilnej a vojenskej pripravenosti a pohotovosti (Niinistöova správa),

– so zreteľom na správu z 9. mája 2022 o konečnom výsledku Konferencie o budúcnosti Európy,

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. mája 2022 o opatreniach v nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy[1],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júna 2022 o výzve na zvolanie konventu na účel revízie zmlúv[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 22. novembra 2023 o návrhoch Európskeho parlamentu na zmenu zmlúv[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. júla 2023 o vykonávaní *premosťovacích* doložiek v zmluvách o EÚ[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. mája 2025 o prepracovanom dlhodobom rozpočte pre Úniu v meniacom sa svete[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 12. marca 2025 o bielej knihe o budúcnosti európskej obrany[6],

– so zreteľom na článok 48 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“),

– so zreteľom na *premosťovacie* doložky v zmluvách o EÚ,

– so zreteľom na ustanovenia zmluvy o posilnenej spolupráci a stálej štruktúrovanej spolupráci,

– so zreteľom na článok 122 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“),

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci (A10-0196/2025),

A. keďže Draghiho správa, ktorú vypracoval Mario Draghi na žiadosť predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej, komplexne diagnostikuje štrukturálne výzvy, ktorým EÚ čelí, a upozorňuje, že EÚ hrozí dlhodobá stagnácia hospodárskeho rastu, čo by v konečnom dôsledku mohlo ohroziť prosperitu a sociálny blahobyt; keďže v Draghiho správe sa uvádza, že Európa sa viac nemôže spoliehať na mnohé faktory, ktoré v minulosti podporovali rast;

---

1 Ú. v. EÚ C 465, 6.12.2022, s. 109.
2 Ú. v. EÚ C 493, 27.12.2022, s. 130.
3 Ú. v. EÚ C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
4 Ú. v. EÚ C, C/2024/3996, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3996/oj.
5 Prijaté texty, P10_TA(2025)0090.
6 Ú. v. EÚ C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj.

B. keďže medzi EÚ a Spojenými štátmi vznikol veľký rozdiel v HDP, ktorý sa podľa cien z roku 2015 zvýšil z viac ako 15 % v roku 2002 na približne 30 % v roku 2023; keďže je to spôsobené najmä výraznejším spomalením produktivity v Európe a neschopnosťou Únie využiť digitálnu revolúciu, ktorú priniesol internet, a s tým súvisiace potenciálne zvýšenie produktivity, a to čiastočne z dôvodu fragmentácie európskeho jednotného trhu;

C. keďže Draghiho správa označuje preklenutie inovačnej priepasti, spoločný plán dekarbonizácie a konkurencieschopnosti, zvýšenie bezpečnosti a zníženie závislosti a plnenie hospodárskych, environmentálnych a sociálnych cieľov EÚ za základy budúceho rastu Európy; keďže sa domnieva, že si to bude vyžadovať zvýšenie úrovne investícií približne o 5 % celkového HDP EÚ, čo predstavuje minimálne 750 – 800 miliárd EUR dodatočných ročných investícií;

D. keďže v dôsledku prechodu na čistú energiu sa rýchlo zvyšuje celosvetový dopyt po kritických surovinách, pričom Európa je takisto vo veľkej miere závislá od dovozu digitálnych technológií, najmä na výrobu čipov, keďže 75 – 80 % celosvetovej kapacity výroby doštičiek je v Ázii; keďže by sa mala vypracovať skutočná „zahraničná hospodárska politika“ EÚ, aby sa v tejto kritickej oblasti, ako aj v iných strategických odvetviach zachovala autonómia a konkurencieschopnosť EÚ;

E. keďže správa, ktorú vypracoval Enrico Letta na zadanie Európskej rady, ako aj Draghiho správa zdôrazňujú, že jednotný trh sa od začiatku ukázal byť výrazným stimulom pre hospodárstvo EÚ a významným faktorom jeho atraktivity a je naďalej základným kameňom európskej integrácie a hodnôt a silným katalyzátorom rastu, prosperity a solidarity; keďže medzinárodná situácia sa však zásadne zmenila, čo poukazuje na nevyhnutnosť ďalšieho prehĺbenia a dokončenia jednotného trhu, aby sa dosiahol jeho plný potenciál;

F. keďže v Draghiho správe sa uvádza, že na obnovenie produktivity EÚ a dosiahnutie environmentálnych a sociálnych cieľov EÚ sú ročne potrebné dodatočné investície vo výške najmenej 750 až 800 miliárd EUR;

G. keďže podpora EÚ pre verejné aj súkromné investície je limitovaná veľkosťou rozpočtu EÚ, jeho nedostatočným zameraním, komplexným rámcom riadenia a príliš opatrným prístupom k riziku; keďže na vyriešenie výziev presahujúcich štátne hranice sú potrebné spoločné investície EÚ vrátane spoločne financovaných trhových iniciatív, pretože umožňujú úspory z rozsahu, podporujú strategickú autonómiu, pričom chránia a podporujú súdržnosť v celej Únii, priťahujú súkromný kapitál, posilňujú globálnu konkurencieschopnosť EÚ v kritických odvetviach, a zároveň umožňujú financovanie a poskytovanie ďalších európskych verejných statkov;

H. keďže pokus o vytvorenie únie kapitálových trhov, ktorá predsedníčka Komisie von der Leyenová stanovila ako strategickú prioritu, ešte za posledné desaťročie nedosiahla svoje ciele; keďže doterajšia práca na únii kapitálových trhov zdôrazňuje, že plná integrácia finančných služieb v rámci jednotného trhu je nevyhnutná na splnenie strategických cieľov hospodárskej politiky EÚ;

I. keďže Draghiho správa poskytuje komplexnú analýzu správy hospodárskych záležitostí a konkurencieschopnosti EÚ;

J. keďže prístupové procesy viacerých krajín získali od začiatku ruskej útočnej vojny proti Ukrajine nový impulz, čo viedlo k situácii, v ktorej sa EÚ musí pripraviť na ďalšie kolá rozširovania a zlepšovania svojich rozhodovacích procesov s cieľom zaručiť, aby EÚ mohla fungovať efektívne s pribúdajúcimi členskými štátmi; keďže Draghiho správa konštatuje, že legislatívna činnosť Komisie rastie a že EÚ by mala byť prísna pri uplatňovaní zásady subsidiarity; keďže Draghiho správa poukazuje aj na to, že pravidlá rozhodovania EÚ sa s rozširovaním Únie zásadne nezmenili a že vzhľadom na budúce rozšírenia a zložité globálne prostredie ich treba posilniť a zjednodušiť; keďže rozšírenie jednotného trhu má značný potenciál na rast hospodárstva EÚ a posilnenie jej geograficko-hospodárskeho postavenia;

K. keďže v Draghiho správe sa tiež uvádza, že viaceré vlády využívajú národné právo veta na odďaľovanie alebo oslabovanie činnosti v rozhodovacom procese; keďže sa však v správe tiež zdôrazňuje, že hoci si posilnenie EÚ vyžaduje zmenu zmluvy, veľa možno dosiahnuť cielenými úpravami; keďže v správe sa preto uvádza, že novú priemyselnú stratégiu pre Európu musia sprevádzať súbežné zlepšenia inštitucionálneho usporiadania a fungovania EÚ;

L. keďže v Draghiho správe sa upozorňuje na potrebu zjednodušiť európsky rozhodovací proces, aby sa prijímanie opatrení na posilnenie konkurencieschopnosti a hospodárskeho rastu EÚ a zabezpečilo, aby sa rozhodnutia prijímali včas a efektívne;

M. keďže Draghiho správa objasňuje, že posilnenie politického a inštitucionálneho modelu EÚ je možné v existujúcom právnom rámci uplatňovaním cielených opatrení zefektívnenia bez toho, bolo aby meniť zmluvu; keďže v správe sa tvrdí, že takéto opatrenia by sa mali zamerať skôr na dereguláciu než na zvýšenie počtu pravidiel a postupov EÚ;

N. keďže Draghiho správa za kľúčové hnacie sily budúcej európskej konkurencieschopnosti považuje digitálnu transformáciu a rozvoj umelej inteligencie; keďže EÚ doposiaľ nezačala využívať mimoriadne príležitosti digitálnej revolúcie a naďalej zaostáva za svetovými lídrami v oblasti spôsobilostí umelej inteligencie, dátovej infraštruktúry a rozširovania špičkových technológií;

O. keďže Draghiho správa zdôrazňuje, že EÚ musí na posilnenie svojej strategickej autonómie a obranných kapacít prekonať fragmentáciu trhu, posilniť interoperabilitu a konsolidovať európsky obranný priemysel; keďže Niinistöova správa túto víziu dopĺňa tým, že zdôrazňuje potrebu zlepšiť pripravenosť na riziká, reakciu na krízy a odolnosť kritickej infraštruktúry a dodávateľských reťazcov; keďže v oboch správach sa zdôrazňuje, že dôveryhodná európska obranná únia si vyžaduje integrovaný rámec riadenia a trvalé a koordinované investície na úrovni EÚ;

Všeobecné aspekty

1. víta Draghiho správu, jej zistenia a výzvu na prijatie opatrení; súhlasí s analýzou, že Európa čelí existenčnej výzve, ktorá si vyžaduje bezprecedentné inštitucionálne úsilie na zachovanie konkurencieschopnosti a udržanie rastu v dnešnom rýchlo sa meniacom geopolitickom kontexte; zdôrazňuje, že takáto reakcia musí byť zakotvená v demokratickom riadení Únie, rovnováhe právomocí medzi inštitúciami a dodržiavaní zmlúv; požaduje obnovenú európsku stratégiu, ktorá Únii umožní prijímať včasné a účinné rozhodnutia na zabezpečenie konkurencieschopnosti a udržateľnosti;

2. zdôrazňuje, že ako sa uvádza v Draghiho správe, EÚ naliehavo potrebuje zlepšiť svoje inštitucionálne riadenie; prízvukuje, že tieto zlepšenia by mala sprevádzať jasná a inkluzívna komunikačná stratégia zameraná na zapojenie a informovanie občanov o výhodách, ktoré z nich vyplývajú, s cieľom zabezpečiť plnú podporu verejnosti a posilniť pocit spolupatričnosti a spoločnej zodpovednosti; zdôrazňuje, že uvedené opatrenia spolu s nevyhnutným upustením od nejednotných vnútroštátnych prístupov a posilnením preorientovaných, zrýchlených a zjednodušených rozhodovacích postupov na úrovni EÚ umožnia, aby Únia mohla ako skutočný globálny aktér účinnejšie a účelnejšie konať tam, kde je to najdôležitejšie; uznáva, že je dôležité riešiť blokovanie rozhodnutí v Rade vo viacerých oblastiach; podporuje všetky iniciatívy zamerané na rozvoj účinnejšieho rozhodovacieho procesu, ktorý je kľúčom k posilneniu konkurencieschopnosti EÚ pri plnom dodržiavaní zásad subsidiarity a proporcionality, ako sa stanovuje v článku 5 ods. 3 a 4 Zmluvy o EÚ;

3. zdôrazňuje, že kľúčovými oblasťami, ktoré si vyžadujú strategickú reformu politiky na posilnenie konkurencieschopnosti EÚ, sú dokončenie európskeho jednotného trhu, vytvorenie únie úspor a investícií, zlepšenie účinnosti rozpočtu EÚ a jeho plnenia, zachovanie vysokej úrovne sociálnej ochrany a sociálnych a pracovných práv, prehĺbenie európskeho modelu umelej inteligencie a digitálnej transformácie a rozvoj európskej energetickej únie a európskej obrannej únie;

4. zdôrazňuje, že strategické reformy a navrhované zmeny v inštitucionálnej štruktúre EÚ by sa mali považovať za neoddeliteľne prepojené aspekty, ktoré sa majú vykonávať súbežne v záujme podpory konkurencieschopnejšej EÚ;

Zmena zamerania, urýchlenie a riadenia EÚ

5. víta úsilie o nové zameranie a zjednodušenie činnosti EÚ stanovením strategických priorít a inštitucionálnou efektívnosťou; vyzýva na posilnenie schopnosti EÚ konať tam, kde to prináša jasnú pridanú hodnotu, na základe zásad subsidiarity a proporcionality; zdôrazňuje, že cieľom zjednodušovania, subsidiarity a proporcionality musia byť inteligentnejšie a účinnejšie právne predpisy, pričom treba zabrániť stiahnutiu sa z oblastí, kde sú potrebné opatrenia na úrovni EÚ; zdôrazňuje, že účinné zásahy v oblastiach politiky vedúce k vyššej hospodárskej konkurencieschopnosti si vyžadujú prispôsobenie právomocí Únie v zmluvách; zdôrazňuje, že toto zjednodušenie a obnovené zameranie sa musí odzrkadliť aj v účinnejšej a voľnejšej inštitucionálnej štruktúre vrátane reorganizácie Komisie a kolégia komisárov s cieľom zvýšiť účinnosť a schopnosť EÚ riešiť vyvíjajúce sa výzvy a posilniť jej úlohu na globálnej scéne;

6. berie na vedomie Kompas konkurencieschopnosti Komisie vychádzajúci z vízie Draghiho správy a jeho zameranie na potrebu väčšej strategickej autonómie a odolnosti a nevyhnutnosť naliehavého posilnenia konkurencieschopnosti EÚ na základe udržateľnosti, inovácií a energetickej bezpečnosti, ako aj sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti; uznáva, že dôraz na Kompasu konkurencieschopnosti na regulačnú účinnosť je nevyhnutný na podporu inovácií, prilákanie investícií a umožnenie udržateľného rastu; podporuje zavedenie nástrojov na hodnotenie vplyvu nových návrhov na malé a stredné podniky a konkurencieschopnosť a odporúča pravidelné monitorovanie pokroku a podporu digitálnych riešení na uľahčenie administratívnych postupov; zdôrazňuje potrebu riešiť nedostatok pracovnej sily a zručností ako štrukturálnu výzvu pre konkurencieschopnosť vo všetkých členských štátoch; zdôrazňuje však, že Kompas konkurencieschopnosti sa musí ďalej zlepšovať posilnením inštitucionálneho usporiadania EÚ;

7. víta myšlienku posilniť rozhodovanie EÚ o cielených a strategických prioritách konkurencieschopnosti; domnieva sa, že akýkoľvek nástroj na koordináciu konkurencieschopnosti by mal slúžiť ako zastrešujúci inštitucionálny rámec, ktorý EÚ umožní nielen koordinovať politiky EÚ a vnútroštátne politiky, ale aj konať ako jeden subjekt; zdôrazňuje, že takýto nástroj by mala viesť Komisia pod dohľadom Európskeho parlamentu a Rady a mal by podliehať nezávislému hodnoteniu na základe jeho účinnosti a transparentnosti a dosahovaní jeho cieľov; zdôrazňuje, že na zabezpečenie demokratickej legitimity je potrebná spolupráca s národnými parlamentmi a regulačnými orgánmi; zdôrazňuje, že zapojenie

sociálnych partnerov a zainteresovaných strán musí byť súčasťou riadenia EÚ, aby sa zabezpečila inkluzívnosť a zodpovednosť;

8. víta cieľ urýchliť činnosti EÚ a opakuje svoju výzvu, aby sa pokročilo smerom k väčšej efektívnosti rozhodovania vrátane prechodu na hlasovanie kvalifikovanou väčšinou a riadneho legislatívneho postupu, ak je to potrebné, v kľúčových oblastiach politiky; konštatuje, že v niektorých oblastiach zásadného významu by sa mali uplatňovať vyššie hranice pre hlasovanie; konštatuje, že v minulosti sa našli riešenia, vďaka ktorým sa rozhodovacie procesy stali rozhodnejšími; zdôrazňuje napríklad skutočnosť, že Amsterdamská zmluva zaviedla hlasovanie kvalifikovanou väčšinou, pričom zahrnula aj možnosť konštruktívneho zdržania sa hlasovania v niektorých oblastiach politiky;

9. naliehavo vyzýva Európsku radu, aby prerokovala návrhy uvedené v uzneseniach Európskeho parlamentu z 9. júna 2022 a 22. novembra 2023 týkajúce sa zvolania konventu v súlade s riadnym revíznym postupom stanoveným v článku 48 Zmluvy o EÚ a aby podľa možnosti zvážila cielené zmeny zmlúv prostredníctvom zjednodušeného postupu stanoveného v článku 48 ods. 6 Zmluvy o EÚ s cieľom urýchliť základné a naliehavé reformy; pripomína závery CoFE a naliehavo vyzýva Komisiu a Radu, aby prijali konkrétne a včasné kroky v nadväznosti na tieto odporúčania; domnieva sa, že príprava kompromisu o budúcom viacročnom finančnom rámci je dôležitou príležitosťou na zintenzívnenie práce na posilnení inštitucionálneho usporiadania EÚ;

10. pripomína závery CoFE, najmä potrebu reformy zmluvy, a naliehavo vyzýva Komisiu a Radu, aby prijali konkrétne a včasné kroky v nadväznosti na tieto odporúčania;

11. opakuje svoj záväzok posilniť schopnosť EÚ konať rýchlo a účinne a zlepšiť efektívnosť rozhodovania v kľúčových oblastiach politiky; opakuje svoju výzvu na rozšírenie hlasovania kvalifikovanou väčšinou a riadneho legislatívneho postupu na kľúčové oblasti politiky, ak je to potrebné, s využitím *premosťovacích* doložiek, ako sa stanovuje v zmluvách, s cieľom zlepšiť schopnosť EÚ konať rýchlo a účinne;

12. vyzýva Radu, aby zvážila využitie posilnenej spolupráce podľa článku 20 Zmluvy o EÚ v prípadoch, keď jednomyseľné hlasovanie neumožňuje prijímať dôležité rozhodnutia pre EÚ ako celok v kľúčových oblastiach politiky; zdôrazňuje, že posilnená spolupráca je založená na legitímnych potrebách členských štátov, keď ciele takejto spolupráce nemôže Únia ako celok dosiahnuť v primeranom čase; zdôrazňuje, že posilnená spolupráca ponúka dve dôležité záruky, a to súhlas Európskeho parlamentu a súdne preskúmanie Súdnym dvorom Európskej únie, a že rozhodnutia prijaté v rámci posilnenej spolupráce sú založené na návrhu Komisie; zdôrazňuje, že hlavným účelom posilnenej spolupráce je zjednodušenie rozhodovania;

odporúča zúčastneným členským štátom, aby aktivovali osobitnú *premosťovaciu* doložku zakotvenú v článku 333 ZFEÚ s cieľom prejsť na kvalifikovanú väčšinu a riadny legislatívny postup v rámci posilnenej spolupráce; konštatuje, že v Draghiho správe sa navrhuje, že ak nie je možné dosiahnuť jednomyseľnú dohodu o zavedení hlasovania kvalifikovanou väčšinou, zainteresované členské štáty by mohli zvážiť aj využitie medzivládnej spolupráce;

13. zdôrazňuje, že zlepšenie rozhodovacieho procesu EÚ si vyžaduje posilnenie postavenia Európskeho parlamentu tým, že sa Európsky parlament dostane na rovnakú úroveň s Radou, a vyzýva na posilnenie úlohy Európskeho parlamentu v legislatívnom procese; opakuje svoju výzvu, aby Európsky parlament získal plné právo legislatívnej iniciatívy; zdôrazňuje význam modernizácie vyšetrovacieho práva Európskeho parlamentu s cieľom posilniť demokratickú kontrolu nad výkonnou mocou EÚ;

14. zamýšľa sa nad možnosťou využívať článok 122 ZFEÚ na prijímanie rýchlych opatrení EÚ výlučne v krízových situáciách, ale zdôrazňuje, že jeho využívanie si vyžaduje prísny dohľad, a to nielen Súdnym dvorom, ale aj Európskym parlamentom; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť úzku spoluprácu medzi Komisiou, Európskym parlamentom a inými relevantnými inštitúciami a orgánmi EÚ; žiada, aby sa objasnili a sprísnili postupy aktivácie článku 122 ZFEÚ, najmä tým, že sa obom spoluzákonodarcom umožní rozhodnúť o jeho aktivácii;

15. zdôrazňuje je naliehavo potrebné zlepšiť inštitucionálny a finančný rámec EÚ, aby zostal funkčný, demokratický a konkurencieschopný a aby bol vzhľadom na budúce rozšírenia schopný absorbovať nových členov a podporovať ich úspešnú integráciu; opätovne preto potvrdzuje, že rozšírenie musí ísť ruka v ruke s posilnením riadenia EÚ; podporuje dialóg medzi EÚ a vládami, parlamentmi a občianskou spoločnosťou kandidátskych krajín o všetkých návrhoch na plánované zmeny inštitucionálneho usporiadania EÚ; uznáva význam iniciatív, ako je Európske politické spoločenstvo (EPS), ktoré umožňujú politickú spoluprácu a prispievajú k regionálnym dialógom a ktoré by mohli uľahčiť postupnú integráciu kandidátskych krajín do Únie a jej politík, avšak nie sú alternatívami k členstvu v EÚ; zdôrazňuje, že Európsky parlament by mal byť pravidelne informovaný a konzultovaný o vývoji v oblasti EPS, aby sa zabezpečila demokratická zodpovednosť a súdržnosť s inštitucionálnym rámcom EÚ;

Efektívne riadenie EÚ v kľúčových oblastiach politiky

16. vyzýva na dokončenie európskeho jednotného trhu, ako je zakotvené v článkoch 26 a 114 ZFEÚ a v článku 3 ods. 3 Zmluvy o EÚ s cieľom využiť jeho plný potenciál a prekonať zostávajúce prekážky vrátane nekalej medzinárodnej hospodárskej súťaže, a riešiť tak vysoké ceny

energie, nedostatok zručností a pracovnej sily, ťažkosti s prístupom ku kapitálu, fragmentované vykonávanie pravidiel EÚ, nedostatočnú podporu digitálnej a zelenej transformácie, obmedzené investície do inovácie a vysokú mieru administratívnej záťaže pre občanov a podniky, ako aj na podporu hospodárskeho rastu, sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti a kultúrnej výmeny v rámci EÚ; vyzýva na rozvoj európskeho integrovaného kapitálového trhu, ako sa predpokladá v článkoch 26 a 63 ZFEÚ, prostredníctvom novovytvorenej únie úspor a investícií, ktorá bude vychádzať z nedokončenej únie kapitálových trhov; vyzýva na posilnenie Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy na právnom základe článku 114 ZFEÚ s cieľom posilniť konvergenciu dohľadu a cezhraničnú koordináciu v rámci únie úspor a investícií; konštatuje tiež, že v Lettovej správe sa uznal význam hospodárskej sily jednotného trhu pre globálne a obchodné ambície EÚ, a to aj v hospodárskych vzťahoch so strategickými partnermi;

17. podporuje doplnenie „piatej slobody“ k existujúcim štyrom, ako sa navrhuje v Lettovej správe, s cieľom posilniť výskum, inovácie, znalosti a vzdelávanie výskumných pracovníkov, inovátorov a pracovníkov na jednotnom trhu;

18. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby budúce iniciatívy zamerané na posilnenie konkurencieschopnosti EÚ a prehĺbenie jednotného trhu boli zakotvené v opatreniach, ktoré zlepšia hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť tak, ako sú stanovené v zmluvách; zdôrazňuje, že inštitucionálne mechanizmy pre rovnaké príležitosti, solidaritu a znižovanie nerovností musia byť plne začlenené do systému riadenia EÚ; opakuje svoju výzvu na posilnenie vykonávania a monitorovania Európskeho piliera sociálnych práv prostredníctvom riadiacich štruktúr EÚ, čím sa sociálny pokrok začlení ako kľúčový prvok rozhodovacieho procesu EÚ;

19. opätovne potvrdzuje, že ciele jednotného trhu by mali byť v súlade nielen s právom na voľný pohyb, ale aj so „právom zostať“, ako sa uvádza v Lettovej správe; vyzýva preto Komisiu, aby určila zodpovednosť za „slobodu zostať“ s portfóliom zahŕňajúcim politiku súdržnosti, služby všeobecného záujmu a aby nadviazala štruktúrovaný a nepretržitý dialóg medzi podpredsedom a regionálnymi orgánmi členských štátov s cieľom zabezpečiť, aby politiky súvisiace so „slobodou zostať“ boli primerane prispôsobené územným špecifikám a rešpektovali sociálno-ekonomickú a kultúrnu rozmanitosť rôznych regiónov EÚ; uznáva, že podpora rozvoja infraštruktúry, budovania komunít, vytvárania pracovných miest, prístupu k verejným službám a vhodného prostredia pre priemyselné odvetvia a investície je nevyhnutná na zachovanie práva ľudí zostať v ich regiónoch a prispieva k hospodárskemu rozvoju a konkurencieschopnosti EÚ; zdôrazňuje, že je dôležité, aby politika súdržnosti zostala významnou súčasťou rozpočtu EÚ, čím sa zabezpečí, aby účinnejšie reagovala na osobitné potreby regiónov a

miest, a to aj poskytovaním priamejšieho prístupu k finančným prostriedkom EÚ; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa projekty politiky súdržnosti realizovali efektívnejšie a viditeľnejšie v praxi a prinášali hmatateľné výsledky, ktoré posilňujú pocit spolupatričnosti občanov a podporu integrácie do EÚ;

20. zdôrazňuje, že EÚ by mala konať účinnejšie v strategických oblastiach a dopĺňať vnútroštátne úsilie a podporované kombináciou vlastných zdrojov EÚ a koordinovaných príspevkov a že takáto činnosť by posilnila konkurencieschopnosť, inovácie, hospodársku odolnosť, sociálnu a územnú súdržnosť, environmentálnu a energetickú udržateľnosť a kolektívnu bezpečnosť Európy; vzhľadom na zistenia Draghiho správy zdôrazňuje, že je potrebné zachovať otvorenú a výhľadovú diskusiu s prihliadnutím na poznatky získané zo skúseností s nástrojom NextGenerationEU; zdôrazňuje význam vytvorenia investičných nástrojov na úrovni EÚ na financovanie strategických spoločných investícií do európskych verejných statkov a služieb a význam úpravy programov financovania s cieľom zohľadniť meniacu sa dynamiku obchodu a inovácií; zdôrazňuje, že skutočné nové vlastné zdroje EÚ sú kľúčom k tomu, aby Európsky parlament a Rada mohli prijať flexibilné rozpočty s cieľom umožniť EÚ konať autonómnejšie a znížiť svoju závislosť od príspevkov zo štátneho rozpočtu; zdôrazňuje napríklad, že mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach by sa mohol stať novým vlastným zdrojom EÚ, ktorý má vysokú podporu medzi členskými štátmi; pripomína pozíciu Európskeho parlamentu uvedenú v jeho návrhu viacročného finančného rámca na roky 2028 – 2034, pokiaľ ide o potrebu ísť nad rámec pravidla, podľa ktorého objem dlhodobého rozpočtu EÚ nesmie presiahnuť 1 % súhrnného hrubého národného produktu členských štátov;

21. zdôrazňuje, že s cieľom zachovať a zlepšiť globálnu konkurencieschopnosť EÚ by sa rozpočet EÚ mal zjednodušiť, aby sa odstránili zbytočné administratívne prekážky, zjednodušil prístup k finančným prostriedkom pre príjemcov a aby sa lepšie naplnil cieľ zlepšovať hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť tým, že sa zabezpečí, aby sa financovanie dostalo k tým, ktorí to najviac potrebujú, najmä k malým a stredným podnikom, miestnym komunitám a subjektom sociálneho hospodárstva, a to aj vo vidieckych, okrajových alebo hospodársky znevýhodnených oblastiach; pripomína však, že úsilie o zjednodušenie nesmie mať žiadny vplyv na základné zásady, o ktoré sa opiera viacročný finančný rámec a jeho programy, ani oslabovať demokratickú kontrolu ich vykonávania; zdôrazňuje, že zjednodušenie musia sprevádzať silné záruky rovnakého prístupu, nediskriminácie a účinnej zodpovednosti, pričom Európsky parlament zabezpečí demokratický dohľad počas celého cyklu financovania;

22. zdôrazňuje, že dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti konkurencieschopnosti

si vyžaduje začlenenie cieľov klimatickej neutrality a udržateľnosti do inštitucionálneho a riadiaceho rámca EÚ; zdôrazňuje, že reformy musia byť v súlade s ustanoveniami zmluvy vrátane článku 194 ZFEÚ a musia podliehať silnej demokratickej legitimite prostredníctvom zapojenia Európskeho parlamentu do ich navrhovania, financovania a dohľadu; zdôrazňuje, že je dôležité posilniť medziinštitucionálnu koordináciu a zabezpečiť, aby rozhodnutia v tejto oblasti podliehali účinnej parlamentnej kontrole, čím sa posilnia demokratické základy Únie;

23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vzhľadom na existujúce geopolitické výzvy vytvorili skutočnú európsku obrannú úniu a zvýšili investície do európskeho obranného priemyslu, najmä využitím skutočne európskych nástrojov, s novými finančnými prostriedkami spojenými s úplným programom obrany, a to aj proti hybridným útokom, čím sa zabezpečí, aby sa plánovanie, rozvoj, obstarávanie a riadenie spôsobilostí uskutočňovali spoločne v zoskupeniach značného počtu členských štátov; vyzýva Komisiu aby viac zosúladili existujúce nástroje s budúcimi nástrojmi, a to aj na úrovni riadenia, aby sa zabezpečila účinná demokratická kontrola novej obrannej únie; vyzýva EÚ, aby v súlade s odporúčaniami v Draghiho, Lettovej a Niinistöovej správe prekonala fragmentáciu trhu vytvorením jednotného trhu v oblasti obrany, na ktorom sa budú uplatňovať záväzné spoločné pravidlá; konštatuje, že takýmito spoločnými pravidlami by sa zaručila spravodlivá hospodárska súťaž a uľahčila by sa vzájomná certifikácia výrobkov obranného priemyslu a zároveň by sa zabezpečila úplná interoperabilita a zameniteľnosť, priniesli by sa úspory z rozsahu a posilnili by sa spôsobilosti a zdroje; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začlenili investícií do obrany do širšej koncepcie bezpečnosti, ktorá zahŕňa aj spoločné európske iniciatívy, najmä európske projekty spoločného záujmu v oblasti obrany, posilnenie kritickej infraštruktúry a pokrok vo výskumných a rozvojových projektoch, čím sa vytvoria a udržia kvalitné pracovné miesta; vyzýva Európsku radu, aby sa dohodla na aktivácii článku 42 ods. 2 Zmluvy o EÚ s cieľom vytvorenia spoločnej obrannej politiky Únie; zdôrazňuje, že nová obranná únia musí dopĺňať, a nie nahrádzať NATO; berie na vedomie skutočnosť, že členské štáty začali s postupným rámcom európskej obrannej politiky a zároveň zriadili Európsku obrannú agentúru (EDA) a začali stálu štruktúrovanú spoluprácu (PESCO); vyzýva členské štáty, aby pokračovali v práci na postupnom rámci smerom k vytvoreniu európskej obrannej únie so spoločnou obranou; pripomína, že zriadenie počiatočného fondu, EDA a PESCO, ako aj využívanie rozpočtu EÚ sa riadia hlasovaním kvalifikovanou väčšinou; pripomína, že skupina členských štátov sa môže podľa článku 44 Zmluvy o EÚ rozhodnúť použiť aj hlasovanie kvalifikovanou väčšinou;

24. zdôrazňuje, že posilnenie riadenia umelej inteligencie musí byť založené na transparentnosti, ochrane základných práv a zaistení

verejného záujmu v súlade s prístupom EÚ založeným na pravidlách; vyzýva Komisiu, aby posilnila úlohu existujúceho Európskeho úradu pre umelú inteligenciu; víta akčný plán pre kontinent umelej inteligencie zameraný na rozvoj modelu umelej inteligencie EÚ založeného na spolupráci medzi verejnými a súkromnými aktérmi;

°

° °

25. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, Európskej rade a vládam a parlamentom členských štátov.